

2025-04-08 Nr. NV-633

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-225 TAIS-25-1468(2)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LAUKINĖS GYVŪNIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-498 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-92		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-02-25	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ Nesvarstyta 2025-04-08	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo nario K. Mažeikos inicijuotomis Laukinės gyvūnijos įstatymo pataisomis siūloma įtvirtinti, kad *domestikuotais* gyvūnais būtų laikomi ir tie gyvūnai, kurie veisiami nelaisvėje keturias ar daugiau kartų (iki F4 kartos) bei plačiai naudojami žmogaus reikmėms. Aiškinamajame rašte nurodomas tikslas – aiškiau reglamentuoti *domestikuotų* gyvūnų statusą, įtraukiant gyvūnus (pvz., fazanus, papūgas, putpeles, stručius ir kt.), kurie per nelaisvės veisimo procesą įgyja žmogaus poreikiams pritaikytų savybių.

Šiuo metu įstatyme nurodyta, kad *domestikuotas* gyvūnas yra tik tas, kuris per selektyvaus veisimo procesą įgijo genetinių pokyčių, modifikavusių jo išvaizdą, fiziologiją ir elgesį. Šiuo metu nacionaliniai teisės aktai reikalauja, kad *domestikuotas* gyvūnas būtų genetiškai modifikuotas per selektyvų veisimą. Tačiau šis apibrėžimas neapima gyvūnų, kurie per kelias nelaisvės kartas (pvz., iki F4 kartos) įgyja elgesio ir fiziologinių savybių, pritaikytų žmogaus poreikiams. Siūlomų pataisų iniciatorius pažymi, kad ES šalyse, tokiose kaip Vokietija, Nyderlandai ar Danija, šis kriterijus laikomas esminiu nustatant gyvūnų statusą, o jų naudojimas maistui, dekoratyviniais ar kitais tikslais dažnai lemia jų priskyrimą *domestikuotų* gyvūnų kategorijai.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma **pritarti** Įstatymo projekto **tiksliui**, tačiau iš esmės **nepritarti** Įstatymo projektui (teisinio reguliavimo priemonėms) dėl šių priežasčių:

- Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytas tikslas aiškiau reglamentuoti *domestikuotų* gyvūnų statusą, įtraukiant gyvūnus, kurie per nelaisvės veisimo procesą įgyja žmogaus poreikiams pritaikytų savybių, **iš dalies pasiektas aplinkos ministro įsakymu patvirtintų *Laukinių gyvūnų naudojimo taisyklių* (toliau – Taisyklės) 4 punkto nuostata**, nustatančia *domestikuotus* gyvūnus, įskaitant paukščius, kuriems netaikomas laukiniams gyvūnams nustatytas teisinis reguliavimas. Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme gyvūno sąvoka apibrėžta taip: „Gyvūnas – bet kokios rūšies domestikuotas ar laukinis gyvūnas, įskaitant ūkinius gyvūnus ir gyvūnus augintinius.“ *Domestikuoti* gyvūnai laikomi ūkiniais arba estetiniais (gyvūnai augintiniai) tikslais. Vadovaudamasi šio įstatymo nuostatomis, Aplinkos ministerija formuoja valstybės politiką laukinių gyvūnų ir gyvūnų augintinių gerovės ir apsaugos srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja, kaip ji įgyvendinama. Ūkinių gyvūnų gerovės ir apsaugos sritis Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo nuostatomis priskirta Žemės ūkio ministerijai.

Aplinkos ministerija iki 2026-07-01 papildys Taisyklių 4 punktą, išsamiau nurodydama *domestikuotų* gyvūnų, kuriems nebūtų taikomos Taisyklių nuostatos, rūšis. Ši teisinio reguliavimo alternatyva padėtų aiškiau reglamentuoti *domestikuotų* ir laukinių gyvūnų rūšių statusą vadovaujantis Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (toliau – CITES konvencija), Tarybos direktyvos 1999/22/EB dėl laukinių gyvūnų laikymo zoologijos soduose, Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą, Komisijos reglamento (EB) Nr. 865/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo taisykles, nuostatomis, kurios perkeltos į Laukinės gyvūnijos įstatymą ir kitus nacionalinius teisės aktus.

- Įstatymo projektu siūlomas **reguliavimas neatitinka** CITES konvencijos, Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nuostatų, tai yra:
 - pasiūlymas pakeisti Laukinės gyvūnijos įstatymo 2 str. 2 dalį papildant *domestikuoto* gyvūno sąvoką, kad „domestikuotais gyvūnais taip pat laikomi gyvūnai, veisiami nelaisvėje keturias ar daugiau kartų (iki F4 kartos), kurių elgesys ir fiziologiniai požymiai yra pritaikyti žmogaus poreikiams. Šiai kategorijai taip pat priskiriami gyvūnai, plačiai naudojami žmogaus reikmėms, įskaitant, bet neapsiribojant, maisto,

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

medžioklės ar dekoratyviniais tikslais“, neatitinka nustatyto gyvūnų skirstymo pagal genetines ypatybes į laukinius ir *domestikuotus* (Laukinės gyvūnijos įstatymo 2 str. 2 ir 11 dalys). Įstatymo projekte siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto teisėkūros sistemiškumo principo, kadangi Įstatymo projektu siūloma išplėsti *domestikuoto* gyvūno sąvoka turėtų būti suderinta su Laukinės gyvūnijos įstatymo 2 str. 11 dalyje apibrėžta laukinio gyvūno sąvoka, jos apibrėžtį siaurinant. Taip pat, Įstatymo projekte siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto teisėkūros aiškumo principo reikalavimų;

- priėmus Įstatymo projektu siūlomą teisinį reguliavimą, nebeliks Laukinės gyvūnijos įstatyme nustatyto draudimo naudoti laukinių žinduolių, paukščių, roplių ir varliagyvių rūšių gyvūnus cirkuose, nes, pagal siūlomą teisinį reguliavimą, penktos kartos (F5) išveistus nelaisvėje ir išdresuotus gyvūnus (įskaitant dramblius, tigrus, beždžiones, papūgas ir kt.) galima priskirti *domestikuotiems* gyvūnams, kurių elgesys ir fiziologiniai požymiai yra pritaikyti žmogaus poreikiams tenkinti (įskaitant cirkų lankymą);
- jei būtų priimtas Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas, penktos (F5) ir vėlesnių kartų gyvūnams, kurie pagal Įstatymo projektą būtų priskirti *domestikuotiems* gyvūnams, vadovaujantis Laukinės gyvūnijos įstatymo 1 str. 3 dalimi, nebūtų taikomos šio įstatymo nuostatos, kurios taikomos ir zoologijos sodams (kai gyvūnai demonstruojami žmonėms pažinimo ir estetiškiems poreikiams). Į Laukinės gyvūnijos įstatymo 17 str. perkeltos Direktyvos 1999/22/EB nuostatos. Direktyva 1999/22/EB siekiama apsaugoti laukinę fauną ir biologinę įvairovę valstybėms narėms priimant priemones dėl leidimų ES zoologijos sodams išdavimo ir tikrinimo bei tokiu būdu stiprinti zoologijos sodų vaidmenį saugant biologinę įvairovę. Šioje direktyvoje zoologijos sodai apibrėžiami kaip vietos, kuriose laikomi ir visuomenei demonstruojami laukiniai gyvūnai 7 arba daugiau dienų metuose. Direktyvoje 1999/22/EB nenustatyta, kad ji netaikoma ar kad laukiniais gyvūnais nelaikomi penktos kartos (F5) nelaisvėje veisti laukiniai gyvūnai ir šios direktyvos nuostatos taikomos visiems laukiniams gyvūnams be išimčių, neatsižvelgiant į tai, kelintos veisimo nelaisvėje kartos jie yra ir ar jų elgesio ir fiziologijos požymiai pritaikyti žmogaus poreikiams, ar jie plačiai naudojami dekoratyviniais tikslais. Priėmus Įstatymo projektu siūlomą teisinį reguliavimą, Lietuva neįgyvendintų Direktyvos 1999/22/EB reikalavimų;
- nustačius Įstatymo projektu siūlomą teisinį reguliavimą, Lietuvai, kaip CITES konvencijos šaliai, neįgyvendinus CITES konvencijos nuostatų, kurios taip pat nustatytos Reglamente (EB) Nr. 338/97 ir Reglamente (EB) Nr. 865/2006 ir tiesiogiai taikomos visose valstybės narėse, ir įgyvendinus jas netinkamai, Europos Komisija galėtų inicijuoti ES teisės pažeidimo procedūrą prieš Lietuvą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Suderinta be pastabų su Žemės ūkio ministerija, Aplinkos apsaugos agentūra, atsižvelgta į Teisingumo ministerijos ir Aplinkos apsaugos departamento pastabas patikslinant nutarimo projektą.
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Gamtos tyrimų centras, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas per nustatytą terminą išvadų nepateikė (laikoma, kad Projektui pritaria).
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ar pasiūlymų neturi.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vadovaujantis tarpinstituciniame pasitarime priimtu sprendimu, siūlome nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, vyresnysis patarėjas